

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก ภาพประกอบบริบทหมู่บ้าน
บ้านนาปลาจาด

ภาพ 10 พื้นที่ป่าไม้หมู่บ้านนาปลาจาด

ภาพ 11 พื้นที่ทำการเกษตรของชาวบ้านนาปลาจาด

ลิขสิทธิ์ © รับทศวรรษ ๒๕๖๓
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพ 12 ลำน้ำที่ใช้ในการเกษตรของชาวบ้านนาปลาจาด

ภาพ 13 พื้นที่อนุรักษ์พันธุ์ปลาของชาวบ้านนาปลาจาด

ภาพ 14 พื้นที่อยู่อาศัยของชาวบ้านนาปลาจาด

ภาพ 15 การสนทนากับผู้ใหญ่บ้านและผู้นำกลุ่มอนุรักษ์บ้านนาปลาจาด

บ้านไม้ซางหนาม

ภาพ 16 พื้นที่ป่าไม้ของหมู่บ้านไม้ซางหนาม

ภาพ 17 พื้นที่อยู่อาศัยบ้านไม้ข้างนาม

ภาพ 18 การสนทนาผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านไม้ข้างนาม

บ้านไม้สะเป่

ภาพ 19 พื้นที่ป่าไม้บ้านไม้สะเป่

ภาพ 20 พื้นที่ทางการเกษตรของหมู่บ้านไม้สะเป่

ลิขสิทธิ์ในภาพนี้สงวนไว้สำหรับ
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพ 21 พื้นที่อยู่อาศัยบ้านไม้สะเป่

บ้านห้วยมะเขือส้ม

ภาพ 22 พื้นที่ป่าไม้หุ่มบ้านห้วยมะเขือส้ม

ภาพ 23 พื้นที่ทำการเกษตรหุ่มบ้านห้วยมะเขือส้ม

ภาพ 24 พื้นที่อยู่อาศัยบ้านห้วยมะเจือส้ม

ภาพ 25 ชุดแต่งกายประจำเผ่าม้ง

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาวิจัยในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตศึกษาศาสน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในเขตอุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามหรือผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย และจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด จึงขอความร่วมมือท่านกรุณาให้ข้อมูลที่ตรงกับความเห็นของท่านหรือตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล
- ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ
- ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะสามารถนำผลการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือ

ลิขสิทธิ์ © by Chiang Mai University
(นายบุญลือ อ่องตัว)

All rights reserved

นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ในเขตอุทยานแห่งชาติ ถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลง ( ) หน้าข้อความที่ท่านต้องการตอบเพียงข้อเดียว หรือ
มากกว่า 1 ข้อ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 20 ปี ( ) 21- 30 ปี
( ) 31 - 40 ปี ( ) 41 - 50 ปี
( ) 51 - 60 ปี ( ) มากกว่า 60 ปี

3. สถานภาพในครอบครัว

( ) หัวหน้าครอบครัว
( ) คู่สมรสหัวหน้าครัวเรือน
( ) ลูกบ้านหรือบุคคลในครอบครัว

4. ท่านนับถือศาสนาใด

( ) พระพุทธศาสนา
( ) คริสต์ศาสนา
( ) อิสลาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

5. ระดับการศึกษาของท่าน

- ( ) ไม่ได้เรียนหนังสือ
- ( ) สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา
- ( ) สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- ( ) อาชีวศึกษาระดับต้น
- ( ) อนุปริญญา / ปวส. / ปวท.
- ( ) ปริญญาตรี

6. อาชีพหลักของท่าน (อาชีพที่ใช้เวลาในการประกอบอาชีพเป็นส่วนใหญ่)

- ( ) เกษตรกร
- ( ) รับราชการ
- ( ) รับจ้าง
- ( ) ค้าขาย
- ( ) หาของป่า

7. ท่านมีรายได้จากการประกอบอาชีพ (บาท/ปี)

- ( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท
- ( ) 5,001 – 10,000 บาท
- ( ) 10,001 – 20,000 บาท
- ( ) 20,001 – 30,000 บาท
- ( ) มากกว่า 30,000 บาท

8. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้ (ปี)

- ( ) ต่ำกว่า 5 ปี
- ( ) 6 – 10 ปี
- ( ) 11 – 15 ปี
- ( ) 15 ปีขึ้นไป

9. ท่านใช้ที่ดินทำการเกษตร (รวมที่อยู่อาศัย)

- ( ) 1-5 ไร่ ( ) 6-10 ไร่
 ( ) 11-15 ไร่ ( ) 16-20 ไร่
 ( ) มากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป

10. ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา ท่านขยายพื้นที่การเกษตรอย่างไร

- ( ) โคนถางป่าใหม่
 ( ) ใช้พื้นที่ไร่ข้าวเก่า
 ( ) ใช้พื้นที่ไร่หมุนเวียน
 ( ) ใช้พื้นที่เดิม

11. ท่านเห็นเพื่อนบ้านในหมู่บ้านแอบขยายพื้นที่เพาะปลูกใหม่ โดยวิธีใด

- ( ) บุกรุกโคนถางป่าใหม่
 ( ) ใช้พื้นที่เก่าทำไร่ / ทำนา
 ( ) ทำไร่หมุนเวียน

12. ท่านดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการใดต่อไปนี้

- ( ) กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน ( ) กรรมการหมู่บ้าน
 ( ) สมาชิก อบต. ( ) ผสส / อสม.
 ( ) ไม่มี(เป็นลูกบ้านทั่วไป)

13. ท่านดำรงตำแหน่งใดที่ไม่เป็นทางการต่อไปนี้

- ( ) ผู้นำกลุ่ม ( ) กรรมการมีกลุ่ม
 ( ) ผู้นำศาสนา ( ) ผู้นำพิธี
 ( ) ไม่มี(เป็นลูกบ้านทั่วไป)

ลิขสิทธิ์ในหนังสือของวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

14. บริเวณป่าที่หมู่บ้านอนุรักษ์และร่วมดูแลรักษา ปัจจุบันยังมีพื้นที่เป็นอย่างไร

( ) เท่าเดิม

( ) ลดลง

( ) ขยายเพิ่มมากขึ้น

15. ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้หรือไม่

( ) มีส่วนร่วม ( ) ไม่มีส่วนร่วม

16. ท่านเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรหรือไม่

( ) ไม่เคยได้รับการอบรม

( ) เคยได้รับการอบรมมาแล้ว จำนวน ..... ครั้ง

17. ปัจจุบันท่านใช้อะไรเป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้ม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ถ่าน ( ) ไม้ฟืน

( ) แก๊ส ( ) ไฟฟ้า

18. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มใดในชุมชนของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ( ) กลุ่มออมทรัพย์

( ) กลุ่มอนุรักษ์ป่า ( ) กลุ่มผลไม้

( ) กลุ่มพืชผัก / ไม้ดอกไม้ประดับ ( ) กลุ่มอื่นๆ ระบุ .....

19. ท่านเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เคยวิสัยแวดล้อมหรือไม่

( ) ไม่เคย

( ) เคย

( ) ปีละ 1-3 ครั้ง ( ) ปีละ 4-6 ครั้ง

( ) ปีละ 7-9 ครั้ง ( ) ปีละ 10 ครั้งขึ้นไป

20. ท่านเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มาจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) วิทยุ ( ) โทรทัศน์
 ( ) หนังสือพิมพ์ ( ) เพื่อนบ้าน
 ( ) กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน ( ) กรรมการหมู่บ้าน
 ( ) เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ( ) ครูนักเรียน
 ( ) พระสงฆ์ ( ) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
 ( ) องค์กรเอกชน ( ) อื่นๆ ระบุ.....

21. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในเรื่องใดบ้างและร่วมทำกิจกรรมนั้นๆปีละกี่ครั้ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) ร่วมปลูกป่า ปีละ.....ครั้ง
 ( ) ร่วมทำแนวป้องกันไฟ ปีละ.....ครั้ง
 ( ) ร่วมทำแนวป้องกันไฟ(รับจ้าง) ปีละ.....ครั้ง
 ( ) ร่วมดับไฟป่า ปีละ.....ครั้ง
 ( ) ร่วมทำฝายชะลอความชุ่มชื้น(ฝายแม้ว) ปีละ.....ครั้ง
 และร่วมทำไปแล้วจำนวน.....ฝาย
 ( ) ร่วมดูแลป่าชุมชนรอบหมู่บ้าน ปีละ.....ครั้ง
 ( ) ร่วมทำเกษตรเชิงอนุรักษ์ (ปลูกหญ้าแฝก, พืชขึ้นบันได) เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ปีละ.....ครั้ง
 ( ) อื่นๆระบุ..... ปีละ.....ครั้ง

22. กลุ่มเฝ้าของท่านใช้ภูมิปัญญาในการอนุรักษ์และดูแลป่าไม้อย่างไรบ้าง

- ( ) รักษาป่าต้นน้ำลำธาร โดยการไม่ตัดไม้และโค่นถางป่า
 ( ) รักษาป่ารอบๆหมู่บ้าน
 ( ) ทำไร่หมุนเวียน โดยใช้พื้นที่เดิมและไม่บุกเบิกป่าใหม่
 ( ) ทำอาชีพเสริม เช่นรับจ้าง ค้าขาย หรือออกไปประกอบอาชีพต่างถิ่น

ตอนที่ 2

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

คำชี้แจง

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบต่อไปนี้ว่าใช่ หรือไม่ใช่

คำถามวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	ใช่	ไม่ใช่
1. ป่าไม้สามารถเกิดขึ้นเองได้ตามธรรมชาติ ไม่จำเป็นต้องปลูกป่าเพิ่มเติม		ไม่ใช่
2. ในยุคอุตสาหกรรมที่ประเทศกำลังพัฒนา ทรัพยากรป่าไม้ถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นน้อยมาก เมื่อเทียบกับทรัพยากรชนิดอื่น ๆ		ไม่ใช่
3. การมีป่าไม้จะช่วยให้มีน้ำในห้วย หนอง คลอง บึง และแม่น้ำต่าง ๆ ตลอดทั้งปี	ใช่	
4. การเพิ่มพื้นที่ของป่า สามารถช่วยลดการพังทลายของหน้าดินและน้ำป่าไหลหลากได้	ใช่	
5. ท่านสามารถเปิดพื้นที่ป่า เพื่อใช้ในการทำเกษตรส่วนตัวได้		ไม่ใช่
6. ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาน้ำท่วม ความแห้งแล้ง และภาวะโลกร้อน มาจากการตัดไม้ทำลายป่า	ใช่	
7. การรักษาป่าไม้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น		ไม่ใช่
8. ผืนป่าสามารถให้น้ำได้ตลอดทั้งปี ดังนั้นทุกคนสามารถใช้น้ำได้ตามความต้องการตลอดเวลา อย่างไม่ต้องระมัดระวัง		ไม่ใช่
9. ผู้ที่อยู่อาศัยโดยรอบบริเวณผืนป่า สามารถใช้ประโยชน์จากผืนป่าได้อย่างเต็มที่ เพราะถือได้ว่าตนเองเป็นผู้หนึ่งที่เป็นเจ้าของผืนป่า		ไม่ใช่
10. พื้นที่ป่าไม้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้น้อยกว่าพื้นที่ที่เป็นสิ่งปลูกสร้าง เช่นที่อยู่อาศัย และอาคารต่าง ๆ	ใช่	
11. การดูแลรักษาป่าจะต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและประชาชน จึงจะทำให้เกิดผลดีในการอนุรักษ์ป่าไม้มากที่สุด	ใช่	
12. สาเหตุในการลดลงของทรัพยากรป่าไม้ในปัจจุบัน มาจากการกระทำของมนุษย์	ใช่	

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติ
ถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านคิดว่าเหมาะสม

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา					
1.1 สังเกตว่าปัญหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน มาจาก กิจกรรมใดบ้าง					
1.2 ค้นหาสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้ในชุมชน					
1.3 สนทนากับคนในครอบครัวและ เพื่อนบ้านเกี่ยวกับ เรื่องการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน					
2. การวางแผนและดำเนินการ					
2.1 ร่วมคิด พิจารณาและจัดลำดับ ความสำคัญปัญหาของการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน					
2.2 ร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนแก่ ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่เพื่อเป็น ประโยชน์ในการวางแผนแนวทาง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ใน ชุมชน					

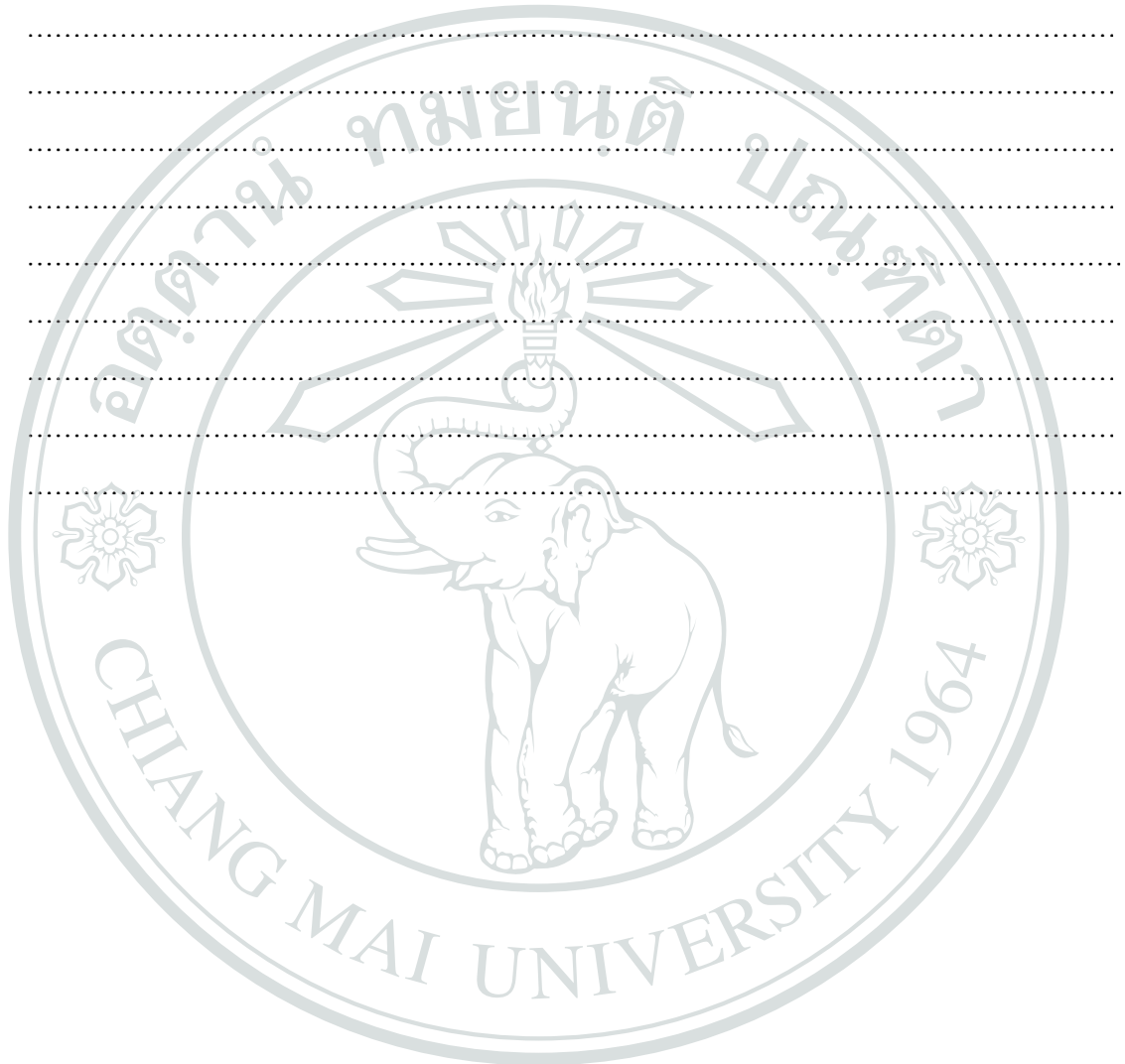
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.3 ร่วมกำหนดกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติในการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้เหมาะสมกับชุมชน					
2.4 ร่วมตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้เหมาะสมกับชุมชน					
2.5 ร่วมจัดตั้งชมรม/องค์กร/กลุ่ม ในการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน					
3. การลงทุน/ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ					
3.1 ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ชุมชนร่วมกันกำหนดไว้					
3.2 ร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ชุมชน/องค์กร/กลุ่มต่าง ๆ จัดขึ้น					
3.3 ร่วมเป็นคณะกรรมการ/สมาชิกของชมรมหรือองค์กรที่ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน					

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.4 ร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อช่วยในกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน					
4. การติดตามและประเมินผล					
4.1 รวมประชุมชี้แจงการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ชุมชนจัดขึ้น					
4.2 ร่วมประเมินผลการทำงานในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ชุมชนจัดขึ้น ในแต่ละครั้ง					
4.3 ร่วมติดตามผลการทำงานในโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
4.4 ร่วมสรุปผลการทำงานในโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง					

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.5 ควบคุมกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ชุมชนร่วมกันกำหนดขึ้นอย่างเคร่งครัด					

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตอนที่ 4 ท่านมีข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขต
อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (โปรดระบุ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นายบุญลือ อ่องคำ
วัน เดือน ปี เกิด	29 มกราคม 2507
ประวัติการศึกษา	
2525	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2527	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพป่าไม้จากโรงเรียนป่าไม้จังหวัดเพชร
2537	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาส่งเสริมการป่าไม้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประวัติการทำงาน	
2525	เจ้าพนักงานป่าไม้ 2 สำนักงานป่าไม้เขตแม่สะเรียง
2528	เจ้าพนักงานป่าไม้ 3 สำนักงานป่าไม้เขตแม่สะเรียง
2534	เจ้าพนักงานป่าไม้ 4 สำนักงานป่าไม้เขตแม่สะเรียง
2537	เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 สำนักงานป่าไม้อำเภอลำปายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2542	เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 สำนักงานป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2552-ปัจจุบัน	เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงานสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช